

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/72/2018
Identifikačné číslo spisu:	2114012479
Dátum vydania rozhodnutia:	17.12.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Szabo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:2114012479.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Petra Szaba a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Hatalu v trestnej veci obvineného H. R. pre obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. c) Tr. zák. a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí 17. decembra 2018 v Bratislave dovolanie obvineného H. R. podaného prostredníctvom zvoleného obhajcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave zo 6. októbra 2015, sp. zn. 3To/91/2015, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného H. R. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Trnava z 30. júna 2015, sp. zn. 30 Tk 1/2014 bol obvinený H. R. uznaný za vinného v bode 1/ z obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. c) Tr. zák., v časti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. a v časti v štádiu dokonanom, s poukazom na § 139 ods. 1 písm. h) Tr. zák.; v bode 2/ z prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák. na skutkovom základe, že

v bode 1/

dňa 14. júna 2014 v čase asi o 23.50 hod. v obci L., vedľa hlavnej cesty č. A. na pravej strane v smere na Trnavu, pri budove S. I., po tom, ako hliadka OO PZ Trstín s riadnym označením príslušnosti k Policajnému zboru v zložení npráp. J. S.S. a npráp. E. B.S., zastavili osobné motorové vozidlo zn. Opel Zafira, EČ: L., ktoré viedol obvinený a tento bol na základe výzvy podrobený dychovej skúške na prítomnosť alkoholu v dychu, zariadením zn. Dräger v.č.: C. s pozitívnym výsledkom 0,66 mg/l alkoholu, pričom počas zaisťovacích úkonov sa obvinený doposiaľ nezisteným spôsobom zmocnil služobnej zbrane zn. ČZ vzor XX v.č.: XXXXXX pridelenej npráp. J. S., ktorý ju mal zasunutú v puzdre na taktickej veste a túto namieril a najmenej dvakrát vystrelil na telo npráp. J. S. stojaceho pri služobnom motorovom vozidle zn. VW Golf Combi, EČ: V. s označením POLÍCIA, čím npráp. J. S., nar. XX. E. XXXX, naposledy bytom L.. XXX spôsobil smrteľné zranenia, a to priestrel hrude, ktorým na mieste podľahol, po čom npráp. E. B. prichádzajúc k služobnému vozidlu Polície reagovala bezprostredne na konanie obvineného tak, že zo svojej služobnej zbrane zn. ČZ vzor XX, v. č.: XXXXXX opätovoľala strelbu na obvineného, stojaceho na pravej strane pri služobnom motorovom

vozidle, ktorý pokračoval v streľbe na npráp. E. B., ku ktorej sa po vystrelení všetkých nábojov obvinený priblížil a mieriac strelnou zbraňou na jej hlavu žiadal vydanie kľúčov od jeho vozidla zn. Opel, čo zo strachu o svoj život urobila a následne obvinený cca okolo polnoci toto istého dňa ušiel z miesta činu na svojom vozidle zn. Opel Zafira na nezistené miesto, pričom týmto konaním npráp. E. B., nar. XX. C. XXXX, trvale bytom E.. XXX neboli spôsobené žiadne zranenia,

v bode 2/

po predchádzajúcom požití alkoholických nápojov a omamných látok viedol dňa 14. júna 2014 asi o 23:40 hod. pod cestu č. A. v obci L. smerom na Trnavu osobné motorové vozidlo zn. Opel Zafira, EČ: L., pri ktorej bol zastavený hliadkou Obvodného oddelenia PZ Trstín a podrobený dychovej skúške na zistenie alkoholu v dychu meračom Alcotest Dräger XXXX, výr. č. C.-XXXX, ktorým mu bola nameraná v čase o 23:42 hod. dňa 14. júna 2014 hodnota 0,66 mg/l alkoholu v dychu a znaleckým skúmaním vzoriek krvi a moču, odobratých obvinenému H. R. dňa 15. júna 2014 v rámci prehliadky tela a obdobných úkonov, bola u neho zistená prítomnosť metabolitov tetrahydrokanabinolu - t.j. účinnej látky konope a prítomnosť metabolitov kokaínu, pričom v zmysle zákona č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov sú rastliny rodu Cannabis (konope) zaradené do I. skupiny omamných látok a kokaín je zaradený do II. skupiny omamných látok.

Za to bol obvinený H. R. odsúdený podľa § 145 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 37 písm. h), § 38 ods. 7 a § 41 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 24 (dvadsaťštyri) rokov.

Podľa § 48 ods. 3 písm. b) Tr. zák. súd obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia.

Podľa § 76 ods. 1 a § 78 ods. 1 Tr. zák. súd obvinenému uložil ochranný dohľad na 2 (dva) roky.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Tr. zák. obvinenému uložil trest prepadnutia vecí - samonabíjacia pištoľ českej výroby zn. ČZ model XXB, výrobné číslo č. XXXXR, kaliber 9 mm Luger, a podľa § 60 ods. 6 Tr. zák. sa vlastníkom prepadnutej veci stáva štát.

Podľa § 83 ods. 1 písm. e) Tr. zák. súd uložil zhabanie vecí:

- 1 ks krátka palná zbraň- samonabíjacia pištoľ českej výroby zn. ČZ model XX, výrobné č. O., kaliber 9 mm Luger a 3 zásobníky,
- 44 ks nábojov kalibru 9 mm Luger výrobcu Sellier & Bellot,
- 200 ks nábojov kalibru 7,62x39 mm výrobcu Sellier & Bellot,
- 1 ks dlhá palná zbraň - samonabíjacia guľovnica CZ XXX Tactical XP s pevnou pažbou, výrobné č. L., kalibru 7,62 x 39 mm,
- 1 ks krátka expanzná zbraň - samonabíjacia pištoľ talianskej výroby, továrenskej značky BBM model H., kalibru 9 mm P.A. Blanc, výrobné č. B., nakoľko si to vyžaduje bezpečnosť ľudí a majetku a podľa § 83 ods. 2 Tr. zák. sa vlastníkom zhabaných vecí stáva štát.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd obvinenému uložil, aby do 30 dní od nadobudnutia právoplatnosti uvedeného rozsudku zaplatil poškodeným náhradu škody takto:

- Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, Pribinova č. 2, 812 72 Bratislava, IČO: 001 51 866 vo výške 21 506,25 eur,
- Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a. s. Krajská pobočka Trnava, Halénárska č. 22, 917 02 Trnava IČO: 35 937 874 vo výške 54,99 eur.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený H. R. v zákonom stanovenej lehote odvolanie, ktoré odôvodnil prostredníctvom svojej obhajkyne JUDr. Evy Csenkyovej (č.l. 1006-1015), ako aj krajský prokurátor (č.l. 1001-1004). Na základe včas podaných odvolaní vo veci rozhodoval Krajský súd v Trnave na verejnom zasadnutí 6. októbra 2015 uznesením sp. zn. 3To/91/2015 (č.l. 1023), ktorým podľa § 319 Tr. por. odvolania krajského prokurátora a obvineného zamietol (č.l. 1023-1032).

Rozsudok súdu prvého stupňa nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 6. októbra 2015, kedy vo veci rozhodol krajský súd.

Odpis rozhodnutia krajského súdu obvinený prevzal 16. decembra 2015 (č.l. 1047), jeho obhajkyňa 13. decembra 2015, krajský prokurátor 11. decembra 2015 a rozhodnutie prevzali aj ostatné strany trestného konania (č.l. 1044).

Okresný súd Trnava dňa 19. novembra 2018 predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dovolanie obvineného, ktoré podal prostredníctvom obhajkyne JUDr. Emílie Matrtajovej (č.l. 1139-1175). Dovolanie bolo podané na súde prvého stupňa 26. februára 2018 z dôvodov § 371 ods. 1 písm. b), c), g), i) Tr. por.

V rámci uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. b) Tr. por. obvinený namietal, že v jeho trestnej veci predsedal senátu nezákonný predseda senátu, ktorému jurisdikcia skončila v prípravnom konaní napadnutej trestnej veci ako sudcovi pre prípravné konanie, keď do jeho pôsobnosti ako sudcu súdu prvého stupňa patrí rozhodovať o zásahoch do základných práv a slobôd pred začatím trestného stíhania, v prípravnom konaní, sťažnostiach proti rozhodnutiam prokurátora ako ustanovuje Trestný poriadok.

V zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. obvinený namietal, že predseda senátu okresného súdu podľa § 243 ods. 2 Tr. por. nenariadil predbežné prejednanie obžaloby, i keď zjavne boli splnené dôvody vybavenia predpokladané ustanovením § 244 ods. 1 písm. h) Tr. por., pretože skutok v zmysle obžaloby bolo potrebné posudzovať podľa iného ustanovenia zákona, pričom neboli zabezpečené a predložené dôkazy, ako aj nevykonanie výsluchu B. H.. Obvinený ďalej spochybňoval jednotlivé dôkazy, znalecký posudok, nevypočutie bezpečnostného analytika, ako aj nevykonanie dôkazov, ktoré v prípravnom konaní ovplyvnili úsudok súdu a obvinený predostieral vlastný postup a popri tom spochybňoval postup súdu aj orgánov činných v trestnom konaní, že jeho vec nebola náležite objasnená a bola vyšetrovaná jednostranným dokazovaním, ktoré podľa neho nepreukázalo jeho úmysel spôsobiť fatálny následok a následné naplnenie znakov v zmysle ustanovenia § 145 ods. 1 Tr. zák. Z uvedených skutočností je podľa obvineného zrejmé, že predmetná trestná vec nebola náležite objasnená, a to z hľadiska naplnenia znakov objektívnej, ale aj subjektívnej stránky žalovaného obzvlášť závažného zločinu vraždy. Obvinený opakovane, ako aj v odvolaní uviedol, že vystrelil necielene, nepripravovane a išlo výlučne o skratové konanie, ktoré nesmerovalo k usmrteniu človeka s poukázaním na lekársku správu ohľadne zranenia kolena, ktorá mala preukázať mylný úsudok, že sa takticky a premyslene pohyboval. Ďalej obvinený v rámci uvedeného dôvodu namietal, že mu bol zamietnutý návrh na doplnenie dokazovania v prípravnom konaní, a to bez relevantných skutočností, s poukázaním na zásadu v zmysle § 2 ods. 10 Tr. por. Obvinený uviedol, že na hlavnom pojednávaní dňa 30. apríla 2015 navrhol výsluch svedkyne F. M., pričom jeho návrh súd zamietol bez odôvodnenia, a taktiež aj na hlavnom pojednávaní dňa 18. júna 2015 bol zamietnutý jeho návrh na doplnenie dokazovania výsluchom osoby B. H., pričom súd opäť uznesením jeho návrh zamietol bez toho, aby svoje uznesenie aj odôvodnil s poukázaním na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tdo 45/2009, pričom toto odôvodnenie absentuje aj v napadnutom rozsudku Okresného súdu Trnava z 30. júna 2015, sp. zn. 30 Tk 1/2014 s poukázaním na rozsudok najvyššieho súdu, sp. zn. 1 TdoV 3/2011.

V ďalšej časti dovolania obvinený opísal svoje úvahy s poukázaním na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu ohľadne dokazovania s opísaním jeho postupu spáchaného skutku, kde spochybňoval postup policajtov odkazom na znalecký posudok MUDr. Ľuboša Klementa a jeho bolesťou v kolene pri zákroku policajtov s poukázaním na ustanovenia § 2 ods. 18, ods. 19 Tr. por. v spojitosti so spochybňovaním výpovede svedkov H., Z., F.. Zo strany oboch súdov došlo k extrémnej deformácii v jeho neprospech, nakoľko súdy vyvodili zo znaleckého posudku F., ako aj z ďalších listinných dôkazov také skutkové zistenia, ktoré z vykonaného dôkazného prostriedku vôbec nevyplývajú a jeho zdravotnú dokumentáciu opomenuli, pričom dôkazy nevyhodnotili zákonným spôsobom a rozhodli nezákonne, čím došlo k naplneniu dôvodov v zmysle § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) Tr. por. s poukázaním na čl. 6 Dohovoru

Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Na základe uvedeného mal obvinený za to, že orgány činné v trestnom konaní, keď odmietli jeho návrh na doplnenie dokazovania bez vecného zdôvodnenia a okresný aj krajský súd sa dopustili porušenia práva na spravodlivý proces a práva na súdnu ochranu, teda zásadným spôsobom porušili jeho práva na obhajobu, nakoľko sa nevysporiadali s jeho argumentáciou v odvolaní. S prihladením na vyššie uvedené považuje obvinený dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) za opodstatnený a naplnený.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. obvinený uviedol, že súd nemôže v odôvodnení na výpoveď svedkov z prípravného konania ich konštatovaním a už vôbec nie z týchto výpovedí robiť do odôvodnenia rozsudku prepisy častí výpovedí z prípravného konania, ako aj znaleckého posudku, keď tento znalec bol vypočutý pred súdom, a to z toho, že to priamo vyjadrujú základné zásady trestného konania ústnosti a bezprostrednosti, pričom výpovede svedkov neboli vykonané kontradiktórnym spôsobom. Aj keby výpovede svedkov boli použité v dokazovaní pred súdom z dôvodu nezákonného postupu súdu na hlavnom pojednávaní, nie je možné na tieto výpovede prihliadať. Ďalej obvinený namietal, že svedkom a znalcovi nebolo umožnené, aby najskôr súvisle vypovedali sami o všetkom, čo o veci vedia, ale hneď im boli kladené otázky zo strany prokurátora. Súčasne súd podľa obvineného nezákonne postupoval pri výsluchu svedkyne E. B. na hlavnom pojednávaní dňa 12. marca 2015, keď poskytol svedkyňi časť jeho výpovede bez akéhokoľvek návrhu kontradiktórnych strán, pričom namietal aj čítanie jeho výpovede z prípravného konania podľa § 258 ods. 4 Tr. por. s poukázaním na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 87/2014.

V ďalšom obvinený poukázal na to, že Okresný súd Trnava v konaní sp. zn. 30 Tk 1/2014 na hlavnom pojednávaní vykonal listinné dôkazy, mimo iného aj zápisnicu o domovej prehliadke a fotodokumentáciu z čl. 465 až 492, pričom podľa obvineného príkaz na domovú prehliadku, ako aj samotná domová prehliadka je nezákonná, lebo v nej chýba odôvodnenie, ako aj v návrhu na vydanie príkazu s poukázaním na rozhodnutia I. ÚS 274/05, I. ÚS 117/07, III. ÚS 172/2010. Postup vykonania domovej prehliadky na L. ulici č. XXXX/XX v Bratislave nebol vykonaný v súlade s ustanovením § 105 Tr. por., pričom predmetnej prehliadky sa nezúčastnila a nebola prítomná nezúčastnená osoba. Úkony spojené s danou prehliadkou, ako aj zhabanie vecí a fotodokumentácia preto nemôžu slúžiť v zmysle § 119 ods. 4 Tr. por. ako dôkaz získaný zákonným spôsobom s poukázaním na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1 TdoV 3/2013 a nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 274/2005, z ktorých vyplýva, že nedostatočné odôvodnenie príkazu na domovú prehliadku je z pohľadu zákonnosti zabezpečenia dôkazu podstatný. Podľa obvineného postupom okresného a krajského súdu, keď ho uznali vinným na základe dôkazov, o ktorých existujú dôvodné pochybnosti, bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na spravodlivý proces vyplývajúci z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd s poukázaním na zásadu „in dubio pro reo“. Ani krajský súd na verejnom zasadnutí konanom dňa 6. októbra 2015, ani okresný súd na hlavných pojednávaniach nevykonávali nahrávanie s využitím technického zariadenia určeného na zaznamenávanie zvuku, pričom nenastal ani prípad technickej chyby, ktorá by mala za následok odročenie hlavného pojednávania. Z dôvodu, že nebolo vykonávané nahrávanie v zmysle § 61a Tr. por., znamená to, že výsluch jeho osoby, ako aj všetky vykonané dôkazy pred okresným a krajským súdom sú získané nezákonne, čím je naplnený dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por.

V zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. obvinený namietal, že mu nebola preukázaná subjektívna stránka, ako ani neboli naplnené všetky znaky skutkovej podstaty vraždy a jej pokusu, ale jeho konanie malo byť kvalifikované ako zločin zabitia. Ani prokurátor v obžalobe neodôvodnil naplnenie subjektívnej stránky vraždy, pričom úmyslom jeho konania nebolo spôsobenie smrti poškodenému, pretože ak by bolo jeho konanie premyslené, tak by s najväčšou pravdepodobnosťou zastrelil aj jedinou očitú svedkyňu E. B.. Obvinený mal ďalej za to, že obžaloba sa nepodarilo riadne si splniť jej úlohy, pretože z vykonaných dôkazných prostriedkov nevzišiel ani jeden dôkaz, ktorý by ho jednoznačne usvedčoval zo spáchania predmetnej vraždy. Obvinený poukázal na skutočnosť, že jeho konanie v bode 1/ rozsudku nebolo pripravované, ani cielené, ale bolo výsledkom skratového konania v dôsledku silnej bolesti v kolene, ktorú mu spôsobil poškodený pri násilnom zaobchádzaní s ním. V zmysle uvedeného mal okresný súd jeho konania kvalifikovať pod bodom 1/ ako

zločin zabitia podľa § 147 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. a skutok pod bodom 2/ ako zločin ublíženia na zdraví v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. v spojení s § 155 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. a v oboch prípadoch s použitím § 139 ods. 1 písm. h) Tr. zák. Celé konanie opísal obvinený ako nešťastnú náhodu a nehodu, lebo na svoju obranu zvolil absolútne neprimeraný prostriedok, pričom krajský súd sa dostatočne nevysporiadal s jeho odvolacími dôvodmi. Ďalej obvinený rozsiahlo opísal znaky jednotlivých skutkových podstat trestných činov a ich aplikáciu, ako aj posúdenie zavinenia pri spáchaní trestného činu.

Záverom obvinený mal za to, že rozsudkom Okresného súdu Trnava, sp. zn. 30 Tk 1/2014 z 30. júna 2015 a uznesením Krajského súdu Trnava, sp. zn. 3To/91/2015 zo 6. októbra 2015 bol porušený zákon v ustanoveniach § 319 Tr. por., § 321 ods. 1 písm. a), b), c), d) Tr. por., § 61a Tr. por., § 2 ods. 1, ods. 9 Tr. por. a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní, ktorému predchádzalo najmä v ustanoveniach § 2 ods. 1, ods. 4, ods. 7, ods. 10, ods. 12, ods. 14, ods. 18, ods. 19, § 61a Tr. por., § 145 ods. 1. ods. 2 písm. a), písm. c) Tr. zák., čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. c), písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, a to v jeho neprospech. Zároveň obvinený požiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky pri obligatórnom rozhodovaní podľa § 380 ods. 2 Tr. por. rozhodol tak, že ho do väzby neberie a prikázal ho hneď prepustiť na slobodu.

Predseda senátu súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. doručil rovnopis dovolania na vyjadrenie ostatným stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté. Uvedenú možnosť vyjadriť sa využil krajský prokurátor, ktorého vyjadrenie bolo okresnému súdu doručené 14. júna 2018 (č.l. 1178-1180). V rámci vyjadrenia prokurátor uviedol, že rozhodnutia okresného aj krajského súdu plne rešpektuje, pričom v rozhodnutiach oboch súdov nezistil žiadnu okolnosť zakladajúcu dovolací dôvod uvedený v § 371 Tr. por., a preto považuje dovolanie obvineného za nedôvodné. Ide v podstate o prehodnocovanie súdmi ustálených skutkových zistení z pohľadu obhajoby a prezentáciu jeho subjektívneho právneho názoru, pričom argumentuje judikatúrou súdov a prípadmi, ktoré nie sú na prejednávanú vec príliehavé. Vzhľadom k spochybňovaniu zákonnosti konajúceho predsedu senátu JUDr. Martina Žovince, s poukázaním na jeho rozhodovanie o väzbe, nelogicky obvinený kombinuje zákonnosť vyneseneho rozsudku so zákonnosťou konania o väzbe, bez relevantného vzťahu k právu na obhajobu nekriticky posudzuje postup orgánov činných v trestnom konaní a súdov, namietajúc neúplnosť vykonaného dokazovania a deformuje tak zmysel pojmu „porušenie práva odsúdeného na obhajobu“. V celom dovolaní obvinený reálne nepoukázal na žiaden skutočný dovolací dôvod, ale sa snaží iba o prekvalifikovanie úmyselnej vraždy na nedbanlivostné zabitie. Táto snaha je však v rozpore s akýkoľvek zákonným a logickým vyhodnotením vykonaného dokazovania. Obvinený na príslušníkov polície opakovane strieľal z bezprostrednej vzdialenosti strelnou služobnou zbraňou zn. ČZ vzor 82 na časť tela, v ktorom sa nachádzajú životne dôležité orgány a E. B. sa tou istou zbraňou pokúšal zasiahnuť v rámci následnej prestrelky po zavraždení poškodeného S., a preto konanie obvineného nemôže byť inak posúdené ako úmyselné konanie. Uvedený záver je opretý aj o skutočnosť, že obvinený mal so zbraňami a taktickými postupom mnohoročné tréningové návyky a skúsenosti. V pracovnom zaradení išlo o člena SBS a v súkromnom živote sa taktiež zaoberal zbraňami v rámci športovej streľby. Vzhľadom k týmto objektivizovaným skutočnostiam obvinený konal v priamom úmysle, pričom ten istý priamy úmysel je možné vyvodiť aj pri streľbe na poškodenú E. B..

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti prokurátor navrhol, aby dovolací súd dovolanie obvineného H. R. podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Vyjadrenie prokurátora bola zaslané na vyjadrenie obvinenému aj jeho obhajkyňi, ale do konania neverejného zasadnutia na vyjadrenie prokurátora nereagovali.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, 3 Tr. por.). Dovolanie bolo podané po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku (§ 372 Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1

Tr. por.). Zároveň však zistil, že dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. (§ 382 písm. c) Tr. por.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len dovolací súd) opakovane pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inšancia a dovolanie nebolo chápané len ako "ďalšie" odvolanie.

Obvinený uplatnil v rámci dovolania dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. b) Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak súd rozhodol v nezákonnom zložení.

Vzhľadom k uvedenému dovolaciemu dôvodu je potrebné uviesť, že v zmysle ustanovenia § 371 ods. 4 Tr. por. platí, že dôvody podľa odseku 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti. Podnet podľa odseku 3 nemožno použiť na podanie dovolania, ak ho podala osoba uvedená v § 369 ods. 2 alebo 5, namietaná okolnosť bola tejto osobe známa už v pôvodnom konaní a nebola namietaná najneskôr v konaní pred odvolacím súdom. Zo spisového materiálu vyplýva, že obvinený uvedený dôvod nenamietal najneskôr v odvolacom konaní, a preto jeho uplatnenie v dovolacom konaní je v danom prípade neprípustné. Nad rámec je potrebné uviesť, že aj napriek tomu nedošlo k naplneniu uvedeného dovolacieho dôvodu, nakoľko v prípade obvineného rozhodoval sudca, ako aj senát, ktorému vec bola riadne pridelená (č.l. 843), pričom neskôr bola predmetná trestná vec spojená pod jednu sp. zn. 30 Tk 1/2014 (č.l. 873).

V posudzovanej veci bol ako druhý dovolací dôvod uplatnený dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Dovolateľom uvádzaný dovolací dôvod predpokladá, že v konaní došlo k porušeniu práva na obhajobu najmä tým, že boli porušené ustanovenia o povinnej obhajobe § 37 Tr. por. Predovšetkým ide o prípady, kedy súd vykonával úkony trestného konania bez obhajcu obvineného napriek tomu, že ho obvinený musel mať z dôvodu povinnej obhajoby. V posudzovanej veci bolo obvinenému vyšetrovateľom vznesené obvinenie pre skutok právne posúdený ako obzvlášť závažný zločin vraždy v štádiu pokusu, v časti v štádiu dokonanom podľa § 14 ods. 1 k § 145 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. c) Tr. zák., s poukazom na § 139 ods. 1 písm. h) Tr. zák., pričom išlo o prípad povinnej obhajoby v zmysle § 37 Tr. por., a preto po vzatí obvineného do väzby mu bola opatrením okresného súdu z 15. júna 2014 (č.l. 29) ustanovená aj obhajkyňa JUDr. Andrea Čechovičová. Neskôr došlo k jej zrušeniu zastupovania (č.l. 31), nakoľko mu bol družkou obvineného U. L. zvolený obhajca Mgr. Ing. Jaroslav Penc (č.l. 34), ktorý obvineného následne zastupoval a zúčastňoval sa úkonov trestného konania, podával návrhy na doplnenie dokazovania, a to až do jeho skončenia zastupovania, kedy mu bola následne opatrením Okresného súdu Trnava dňa 29. januára 2015 ustanovená obhajkyňa JUDr. Zuzana Csenkyová, ktorá ho ďalej zastupovala a zúčastňovala sa spolu s ním hlavných pojednávaní a verejného zasadnutia, kde mali možnosť využívať svoje procesné práva, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonávaným dôkazom, teda k žiadnemu zásadnému porušeniu práva na obhajobu v prípade obvineného nedošlo. V rámci tohto dovolacieho dôvodu nemožno úspešne uplatňovať ani námietky, že súdy nevykonali obvineným resp. obhajobou navrhované dôkazy.

Zo spisového materiálu vyplýva, že obhajoba obvineného bola po celý čas trestného stíhania riadne zabezpečená, a preto námietky dovolateľa nie sú spôsobilé naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

V tejto súvislosti dovolací súd považuje za potrebné pripomenúť, že v trestnom konaní platia zákonom stanovené pravidlá pre zisťovanie skutkového stavu veci a pre hodnotenie dôkazov - ustanovenia § 2 ods. 10 a 12 a § 168 ods. 1 Tr. por. Podľa nich bolo potrebné zisťovať skutkový stav veci v rozsahu, ktorý bol nevyhnutný pre rozhodnutie. Podľa zásady voľného hodnotenia dôkazov zákon nestanovil žiadne pravidlá, pokiaľ ide o mieru dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti, ani váhu jednotlivých dôkazov. Za porušenie práva na obhajobu v zmysle uplatňovaného dovolacieho dôvodu preto nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov. Rovnako tak ani hodnotenie dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obvineného, nepredstavuje porušenie jeho práva na obhajobu zásadným spôsobom. Ide o skrytú formu vyjadrenia záujmu obvineného, aby boli vykonané dôkazy (zistený skutkový stav) hodnotené v jeho prospech. Podľa zistenia dovolacieho súdu postupovali pri hodnotení vykonaných dôkazov oba nižšie súdy v súlade s vyššie uvedenými ustanoveniami. Skutočnosť, že súdy neakceptovali obranu obvineného, nemožno považovať za zásadné porušenie jeho práva na obhajobu.

Dovolateľ ako ďalší dovolací dôvod uviedol ustanovenie § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Vo všeobecnej rovine k tomuto dovolaciemu dôvodu považuje dovolací súd za nutné uviesť, že uvedený dovolací dôvod sa vzťahuje k najdôležitejšej fáze trestného konania - k dokazovaniu. Dokazovanie prebieha v štyroch etapách, začína vyhľadávaním, nasleduje etapa zabezpečovania dôkazov, potom ich vykonávanie a nakoniec etapa hodnotenia dôkazov. Za dôkaz pritom môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo z dôkazných prostriedkov zadovážených podľa Trestného poriadku alebo podľa osobitného zákona.

Dôvod dovolania podľa citovaného ustanovenia sa vzťahuje predovšetkým k tretej etape dokazovania, t.j. k vykonávaniu dôkazov súdom. V tejto súvislosti dovolací súd pripomína, že dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. možno uplatniť v prípade, ak dôjde k porušeniu zákonných ustanovení upravujúcich vykonávanie jednotlivých dôkazných prostriedkov a aby sa napadnuté rozhodnutie opieralo o nezákonné dôkazy. Nemožno však ním úspešne napadnúť informatívnu hodnotu dôkazu, resp. spôsob jeho vyhodnotenia súdom. V rámci tohto dovolacieho dôvodu obvinený spochybňoval znalecké posudky, svedecké výpovede, čo je v dovolacom konaní neprípustné, nakoľko sa jedná o namietanie skutkového stavu a nevyhodnotenia dôkazov, pričom námietky obvineného nijako nezakladajú ani opodstatnenosť predmetného dovolacieho dôvodu. Správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť. Len s poukázaním na nesprávny postup pri hodnotení dôkazov, ako aj z odmietnutia vykonania navrhovaných dôkazov nemožno vyvodzovať predmetný dovolací dôvod. Z čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nevyplýva povinnosť súdneho orgánu vykonať všetky dôkazy navrhnuté v trestnom konaní (vrátane výsluchu svedkov), avšak odmietnutie žiadosti obžalovaného o vykonanie ním navrhovaných dôkazov v trestnom konaní musí byť súdom náležite zdôvodnené. (II. ÚS 258/2012 z 11. júla 2012).

Vo vzťahu k námietkam ohľadne nezákonnej domovej prehliadky je potrebné uviesť, že predmetná domová prehliadka bola vykonaná v súlade s ustanovením § 105 Tr. por., nakoľko jej vykonanie, ako aj príkaz bol náležite odôvodnený (č.l. 461-463), pričom o nej bola upovedomená dňa 15. júna 2014 aj U. L., ktorá bola osobne prítomná na domovej prehliadke, čo vyplýva z danej zápisnice (č.l. 465-468), ako aj po predchádzajúcej výzve podľa § 104 Tr. por. vyjadrila svoj súhlas s vykonaním domovej prehliadky. Preto aj dovolací súd dospel k záveru, že domová prehliadka, príslušná fotodokumentácia i zaistenie vecí bolo v súlade so zákonom.

Najvyšší súd vo vzťahu k námietkam obvineného ohľadne skutočnosti, že hlavné pojednávania ani verejné zasadnutie nebolo nahrávané, považoval za potrebné uviesť, že postupom okresného súdu došlo k porušeniu § 61a Tr. por., ktorý ukladá povinnosť súdu vyhotoviť z hlavného pojednávania a časti verejného zasadnutia (na ktorom sa vykonáva dokazovanie) zvukový záznam. V tomto prípade ustanovenie § 58 ods. 3 Tr. por. nemožno vykladať izolovane a síce ako možnosť pre súd zvoliť aj túto formu na zachytenie priebehu pojednávania. Druhá veta § 61a Tr. por. následne súdu ukladá obligatórnu náležitosť takto vyhotovený záznam z hlavného pojednávania alebo verejného zasadnutia na nosiči dát priložiť ako súčasť spisu. Iná vhodná forma uchovania záznamu (ponechaním v serveri počítača, uložením do databázy súdneho manažmentu na dátovom úložisku, kde je priradený ku konkrétnemu spisu alebo jeho uložením do archívu súdu) je daná len ako možnosť.

Na strane druhej, ak o priebehu hlavného pojednávania bola vyhotovovaná zápisnica diktovaním predsedom senátu postupom v súlade s § 58 Tr. por., tak táto nestráca vlastnosť zákonného dôkazu a verejnej listiny tým, že nie je sprevádzaná zvukovým záznamom vyhotoveným v súlade s § 61a Tr. por. Účelom zakomponovania naposledy uvedeného ustanovenia do Trestného poriadku totiž nebolo nahradiť vyhotovovanie zápisnice o pojednávaní, ale vytvoriť doplnkový zdroj informácií o priebehu pojednávania, a preto v prípade nevyhotovenia zvukového záznamu alebo jeho nezachovania v dôsledku objektívnej príčiny (technickej poruchy; ako tomu bolo v tomto prípade) možno uvažovať len o oslabení hodnovernosti zápisnice z hlavného pojednávania, pretože jej obsah nie je možné verifikovať prostredníctvom iného záznamového prostriedku. Hodnovernosť dôkazu však nezakladá jeho nezákonnosť v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. (hodnovernosť dôkazov sa v dovolacom konaní neskúma).

Pre úplnosť veci najvyšší súd dodáva, že vyhotovovanie zvukových záznamov z hlavného pojednávania, resp. verejného zasadnutia má viesť k dodržiavaniu zákonnosti a dôstojnosti pojednávania a správania sa všetkých osôb prítomných v pojednávacej miestnosti. Zvukový záznam môže byť použitý aj pri riešení sporov o správnosť protokolácie, prípadne v rámci disciplinárneho konania. Obvinený však nenamietal obsah spornej zápisnice z hlavného pojednávania v priebehu jej vyhotovovania a ani bezprostredne po jej vyhotovení, ako to predpokladá § 58 ods. 1 písm. f) Tr. por., ako ani nenahrávanie hlavných pojednávania a verejného zasadnutia najneskôr v odvolacom konaní, a preto sú námietky obvineného v zmysle § 371 ods. 4 Tr. por. nepoužiteľné v dovolacom konaní.

Dovolací súd žiadne pochybenie zo strany nižších súdov nezistil. Argumentáciu dovolateľa vo vzťahu k tomuto dovolaciemu dôvodu preto dovolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú.

Napokon dovolateľ vo svojom mimoriadnom opravnom prostriedku uplatnil dovolací dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu dovolací súd skúma, či skutok ustálený súdmi nižšieho stupňa bol správne podradený pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Iba opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne posúdený ako iný trestný čin, alebo že skutok nie je trestným činom. Spomenutý dovolací dôvod napĺňa aj zistenie, že napadnuté rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Pod týmto sa rozumie napr. nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až 30 Tr. zák.), premĺčania trestného stíhania (§ 87 Tr. zák.), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného alebo súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až 43 Tr. zák.), ukladaní trestu obzvlášť nebezpečnému recidivistovi podľa § 47 ods. 2 Tr. zák. Uvedené ustanovenie sa vzťahuje aj na porušenie iných hmotnoprávnych predpisov ako je Občiansky zákonník, Obchodný zákonník a pod. pokiaľ tieto majú priamy vzťah k právnomu posúdeniu skutku.

K tomuto dovolaciemu dôvodu je potrebné ďalej uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy nižšieho stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo vyplýva aj z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi nižšieho stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať. To znamená, že vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa. V tomto smere dovolací súd odkazuje na ustálenú judikáciu k výkladu a aplikácii dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Z obsahu dovolania vyplýva, že vo vzťahu k citovanému dovolaciemu dôvodu dovolateľ uplatnil výlučne námietky, ktorými zjavne vybočil z deklarovaného dovolacieho dôvodu. Jeho námietky smerovali proti spôsobu hodnotenia dôkazov a správnosti skutkových zistení súdmi nižšieho stupňa. V podstate spochybňoval súdmi ustálený skutkový stav a následne predostrel vlastnú verziu skutku založenú na inom, pre neho priaznivom hodnotení dôkazov. Skôr ako o právnu námietku ide o skrytú snahu vyhodnotiť vykonané dôkazy a skutkový stav v prospech obvineného. Tento dovolací dôvod preto nemôže napĺňať ani poukaz na to, že nebola v konaní preukázaná vykonaným dokazovaním subjektívna stránka trestného činu. Táto totiž predstavuje vnútorný vzťah páchateľa k spáchanému trestnému činu, ktorý nie je možné skúmať priamo, ale len sprostredkovane, t.j. tak ako sa navonok prejavuje v jeho konaní, ktoré je napokon obsahom skutkovej vety rozhodnutia (Tpj 39/2010).

Najvyšší súd Slovenskej republiky nemal pochybnosti o vierohodnosti vykonaných dôkazov, pričom sa stotožnil s názorom okresného aj krajského súdu, ako aj s názorom prokurátora, nakoľko v predmetnej veci nebola popretá ani zásada „in dubio pro reo“, pretože súd nemal pochybnosti o úplnosti a pravdivosti usvedčujúcich dôkazov, čím boli vyvrátené obhajobné tvrdenia obvineného, a preto neprichádzalo do úvahy aplikovať predmetnú zásadu, ktorej namietanie nezakladá dovolací dôvod, ako ho uviedol obvinený.

V súvislosti s námietkou obvineného, že súdy neaplikovali základnú zásadu trestného konania (v pochybnostiach v prospech obvineného), Najvyšší súd Slovenskej republiky poznamenáva, že použitie zásady „in dubio pro reo“, ktorá vyplýva z ustanovenia § 2 ods. 4 Tr. por., aj podľa rozhodnutia, sp. zn. R 37/1971, prichádza do úvahy len vtedy, ak pochybnosti, ktoré vznikli v trestnom konaní o dokazovanej skutočnosti, trvajú aj po vykonaní a zhodnotení všetkých dostupných dôkazov, ktoré môžu reálne prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu, a to v rozsahu nevyhnutnom na objektívne, stavu veci a zákonu zodpovedajúce spravodlivé rozhodnutie. Táto zásada sa týka iba skutkových zistení. Nakoľko dovolací súd skutkové zistenia nemôže skúmať, aplikácia tejto zásady v dovolaní nie je prípustná.

Pokiaľ ide o právnu kvalifikáciu konania obvineného, posúdeného v bode 1/ ako obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. c) Tr. zák., v časti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. a v časti v štádiu dokonanom, s poukazom na § 139 ods. 1 písm. h) Tr. zák.; v bode 2/ ako prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák., tieto zodpovedajú priebehu skutkového deja uvedeného vo výroku napadnutého rozhodnutia po objektívnej i subjektívnej stránke a sú správne, pričom zmena právnej kvalifikácie nie je prípustná.

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zřejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

V posudzovanej veci, ako z vyššie uvedeného vyplýva, neboli splnené zákonné podmienky dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. b), c), g), i) Tr. por., preto Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dovolanie obvineného H. R. podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.